

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

Nyomda és kiadóhivatal
Brassó, Kapu-utca 60 szám. — Telefon szám 177.

ELŐFIZETÉSI DIJ.

Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr., kapható:

a kiadóhivatalban, Gross G. Polánek és Friedmann F. urak üzletében

Felolós szerkesztő:

Dr. Vajna Gábor,
ügyvéd.

Szerkesztőség: Kapu-u. 60.

Értekezhetni:

d. o. 8—9 és d. u. 2—4 óráig.

Telefon szám 177.

HIRDETÉSI DIJ:

2 hasábos garmondsor v. annak helye 1-szeri hirdetésnél 12 kr.
3 hasábos garmondsor 3 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésnél kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 80 kr. bélyeg-díj fizetendő.

Nyiljtér sora 15 kr.

Printsárak és vettései az újság díjában tartoznak.

A szász ipar.

Brassó, decz. 6.

Szász iparos elég van Magyarországon, de szász ipar nem létezik többé. Ha a szászok az általuk művelt ipart szász iparnak keresztelik, ez épp olyan önámítás részükről, mintha magukat szász nemzetnek vagy Brassót például szász városnak nevezik. A régi jogok és kiváltságok megszűntével, valamint az új idők átalakító szellemének hatásával megszűnt Magyarországon az ugynevezett szász ipar is. A mi törekvést, áldozatkészséget és dicséretes produkciót egyesek fölmutatnak, mindenesetre a szászok életrevalósága, szoliditása és munkaszeretete mellett bizonyít, de nem egy speciális szász ipar mellett — a mi nincs. Különösnek találjuk tehát, hogy a Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt abból a szempontból bírálja legutóbbi számában a hazai iparnak nyújtandó kedvezményekről szóló törvényjavaslatot, vajjon megfelel-e az a szász ipar érdekeinek, vagy sem?

Kétféle ipar van csupán, a mivel

nekünk, a magyar állam polgárainak számolnunk kell: a hazai és a külföldi. E kategóriák egyikébe sem sorozható valamely ugynevezett szász ipar, hacsak maguk a szászok nem akarják az ő munkájukat — az utóbbiba sorozni. Ez fizikailag képtelenség, hisz a szászok ipartermékei Magyarországon állnak elő s szász polgártársaink is itt élnek. Ámde azzal a felfogással, hogy egy külön szász ipart jelölnek meg, mint a mely rivalisa a magyar iparnak — a hogy azt a nagyszebeni szász ujság feltünteti — határozottan azt hitetik el, hogy a saját kezüktől és elméjüktől művelt ipart nem tekintik hazainak. — Máskülönbén mi célja volna az iparnak nyújtandó kedvezményeket szász szempontból megbírálni? Foglalkozik ez a törvényjavaslat nemzetiségi kérdéssel? Megrövidíteni készül-e egyetlen paragrafusával is egyetlen szász iparost? Szó sincs efféle tényekről vagy kilátásokról. És a Sieb. Deutsch. Tagb. mégis azt írja, hogy sok aggodalomra ad okot ez a törvényjavaslat. Az egyik réme, a mit belőle fest, hogy ezentúl a szászoktól lakott városok mellett

levő magyar városok iparvállalatai fogynak kapni kedvezményeket, például Seps-Sent-Syörgy, Erzsébetváros, S. Udvarhely. De hogy mi indítja erre a sötét s alaptalan felfogásra, azt nem fejtegeti, a minthogy nem is találhat rá egyetlen okot sem. De viszont azt már megengedheti a mi nagyrabcsillt l-ptársunk, hogy ezek az általa említett magyar városok is éljenek, és ha kell, állami támogatással is előmozdítsák ipari érdekeiket. Arról meg legyenek bizonyosak, hogy az új törvényjavaslat szintén csak azt nézi, ha a hazai iparról van-e szó, s ha igen, szükséges-e, érdemes-e támogatni? Szász és magyar közt sem a törvény betűiben, sem azok szellemében nem tesz különbséget. Éppen ez oknál fogva fölőseges az a rémlátás, hogy a segítségben részesülő magyar vállalatok agyon fogják nyomni a maguk erejére utalt szász vállalatokat. Ilyen örültséget hogy is lehet föltenni rólunk? Hát a mit a szászok produkálnak, az nem hazai ipar? Hát az nem a nemzeti vagyon gyarapodása? Hát mi agyonüssük a saját hasznos versenyképes iparvállalatainkat azért, mert azok szász kezekben vannak?

A „Brassói Lapok” tarczája.

Termékenység.

— Zola új regénye. —

— A „Brassói Lapok” eredeti tarczája —

Egy újabb, négykötetes regényciklus első könyvét*) adta ki Zola a napokban: A négy evangélium a ciklus címe, s az első evangéliumé: Termékenység. Az, a mit Zola ebben a regényben föl színre hoz, elemmez, magyaráz és okulásunkra elmond, nem regényírónak kínálkozó tárgy, a minthogy e regény voltaképpen csak regényírómába öltöztetett társadalmi tanulmány, melynek igazságai megdöbbentők, következtetései pedig elretentők.

A Termékenység evangéliuma e század második felének egyik legnagyobb bűnével: a gyermekiszonynyal foglalkozik s a Froment-család történetével párhuzamosan ismerteti meg bennünket e gyalázatos és vegzetes háború fegyvereivel és hadakozási módjaival.

Froment Mathieu a regény főalakja. Szerény fizetésű hivatalnok, írajzó, rokona Beauchêne gépgyárában. Szip, fiatal felesége, s a regény elején négy gyermekük is van. Mathieu és Marianne az asszony imádják egymást és igen boldog családi életet élnek. Janville közelében laknak, Paris köze, mert Parisban drága az élet. Falun nyugodtabban lehet élni s a gyermekek is, Fromentek szemelvénye, jobban fejlődhetnek ott. Csak ünnepnapon rándulnak be Parisba, s ha Mathieu végig megy ilyenkor az utcán négy gyermekével és feleségével, a ki állandóan jó reménységben van, az emberek megbotránoznak rajtuk vagy nevetik őket. Négy gyermek! Sőt még egy ötödik is! . . . Ez botrányos erkölcstelenség, vagy hallatlan könnyelműség! . . .

Igy beszélnek Parisban Fromentékről,

azaz hogy a termékenységről. A család szaporodása Francia — és nem éppen csak Francia — fölfogás szerint csapás vagy szégyen, a mely ellen minden eszközzel küzdeni kell. Egy vagy két gyermeknél többnek nem szabad születni egy családban, nem, ha még úgy akarja is a természet! Vannak rá módok, hogy a természet törekvései kudarcot valljanak s ezeket a módokat követni kell. bármily fortelmesek és karosak és megalázók is!

Ezt vallja és ezt teszi Franciaország népe. Es Zola megismertet velünk mindent, e pokoli harc színhelyeit, hadakozóit s a háború rettenetes következményeit. A titkos és nyilvános klinikákat, a hol a társadalom minden rétegéből való nők megtordulnak, hogy megszabaduljanak terhüktől s a hol egy gyors operációval örökre elhárítják tőlük az anyaság rettegett veszedelmét. A falusi gyermektartó asszonyokat, a kikhez kiadják a lassu halálra ítélt csecsemőket, a kikre senki sem ügyel s a kiknek akárhányszor kiszurják szemét a csirkék. A Saint-Lazare pályaudvart, a hol összegyűlnek ezek a varju-asszonyok, hónuk alatt sok batyuval,

*) Zola Emil: Termékenység. Regény. Egyedül jogositott magyar kiadás. Budapest, 1899. Lampel R. (Wodianer F. és Fiai.) Két kötet ára 3 frt. 50 kr.

Itt a nagy tévedés; itt a borzasztó rémlátás. Egy egész ártatlan, jóhiszemű törvényjavaslatból, mely a magyar ipart erősíteni törekszik, szászölő politikát kiolvasni, vastag elfogultság. Ettől a törvénytől a szászok iparvállalatai nem fognak megrokkanni, ha ugyan nem fognak gyarapodni. Egy feltétele bizonyára lesz annak, hogy szász iparosok is részesüljenek kedvezményben: a hazai viszonyokkal való megalkuvás, az állampolgárságból folyó kötelességek hű és odaadó teljesítése.

A szász sajtót máris csak az az önző szempont vezeti, mi lesz a szász iparral, holott itt volna az ideje, hogy felhívják véreiket a hazai, a magyar ipar pártolására. Mert hogy e tekintetben nem sok érdemük van a szászoknak, azt talán a Sieb. Deutsches Tageblatt is elismeri. És hogy kötelességeik is volnának, azt határozottan merjük állítani.

Belföld.

Brassó, decz. 6.

A képviselőház tegnap zárt ülésel kezdődött, melynek berekesztése után a miniszterelnöki választ a «Hier» ügyében újból nagy többséggel tudomásul vették, miután a hétfői szavazást alaki hiba miatt a Ház elnöke megsemmisítette. Következett a kvóta-tárgyalás folytatása. Thaly Ferencz nem fogadta el a javaslatot. Ezután Széll Kálmán miniszterelnök felelt két interpelláczióra.

Herczegh Ferencz, a verseczi kerület országgyűlési képviselője kilépett a szabadelvűpártból. Kilépését azzal indokolja, hogy miután választói előtt a kvótaemelést ellenezte, azt most nem szavazhatja meg, bár

mindenikben egy-egy áldozatul dobott gyermekkel, kik közül esetleg ott felejtene egykettőt a pályaudvaron vagy a vasuti kocsi-ban! . . . Nyolczvanezer párisi gyermek pusztul el ilyen módon évenként és nincsen abban semmi tulzás, hogy Franciaország bukását várja ettől a rettenetes nagy mértékű gyermekpusztulástól.

Ebben a sötétlelkű, bűnös környezetben él Froment Mathieu és családja, ebben a keretben áll az ő derűs képük. Mathieu, a ki végre is egyszerű ember, ki tudja magát vonni a legmagasabb és legalacsonyabb osztályok esztelen divatja alól és vidáman gyarapítja családját. Csak egyszer fogja meg a kételkedés gondolatja: hátha nem ő, a termékenyítő ember cselekszik okosan, hanem a gyermektelenek, vagy a kiknek csak egy-két gyermekük van? Lehetséges e, hogy annyi ember között ő egymaga volna csak okos?

. . . Meleg, édes, nyári éjtélkor megy haza ezekkel a gondolatokkal. Feleségének, a ki szokása szerint ébren várja, elmondja, hogy mi foglalkoztatja lelkét és elméjét. Az asszony csodálkozik, nem ért semmit abból, a mit az urától hall, csak azt tudja és érzi, hogy meleg, illatos éjszaka van, hallja a töleledt természet szivedobbanását, lelkét átjárja a sejtés, hogy künn a nagy természetben is most van az ideje a bimbófakadásnak, min-

egyébként teljes bizalommal viseltetik a jelenlegi kormány iránt.

Sárfy Gyuláné, pestmegyei nádudvari gazdag földbirtokos neje, kit Jendrasi tanár szerencsésen megoperált, attól való félelmében, hogy súlyos baján ez az operáció nem segíthet, fölakasztotta magát.

Külföld.

Brassó, decz. 6.

Az osztrák pártok békéltető akciója nem szakadt ugyan még meg, de nincs remény arra, hogy a németek és a csehek ezuttal kibéküljenek és hogy a Reichsrathot munkaképessé tegyék.

Goluchovszky gróf külügyminiszter expozéja a francia kormány körökben szokatlanul jó hatást tett.

Smolka Ferencz dr. valóságos belső titkos tanácsos, az osztrák képviselőház volt elnöke 89 éves korában meghalt.

HIREK.

Brassó, decz. 6.

— A brassói magyar kaszinó e hó 3-án délután választmányi ülést tartott, melyen a tolyó ügyeket intézték el. Mint örömdetes eseményt jelentették be, hogy a helybeli honvédtisztikar összes tagjai, élükön Heim Ferencz ezredessel, beléptek a kaszinói tagok sorába. Elhatározta továbbá a választmány, hogy a kaszinó termeinek új berendezése iránt lépéseket tesz, a közbejött akadályok miatt tegnapról elmaradt estélyt pedig, mint említettük, e hó 12-én tartják meg.

— Az iskolaegyesület estélye. A Brassó megyei Magyar Iskolaegyesület, mely rövid idei tennállása óta az egész megyében rokonszenvet ébresztett működése iránt, jövő évi január 6-án felolvasással és hangversenynyel egybekötött

táncestélyt fog rendezni. A közreműködők kiváló egyénisége, s a már csaknem teljesen összeállított rendkívül érdekes program, valamint az a cél, melynek diadaláért az Iskolaegyesület küzd, remélhetővé teszik, hogy ennek az estélynek szép sikere lesz s közönség és egyesület egyaránt meg lesznek elégedve.

— Tanárok fizetés javítása. A brassói áll. főreáliskola tanártestülete tegnapi rendkívüli értekezletén elhatározta, hogy az országos középiskolai tanáregyesületet föliratban szólítja föl arra, hogy a középiskolai tanárság fizetés javításának ügyét erélyesen sürgesse meg a vallás-és közoktatásügyi kormánynál. A tanáregyesület választmányi ülésére, mely ezzel a kérdéssel foglalkozni fog, Rombauer Emil kir. főigazgató, a tanáregyesület alelnöke, ma délután Budapestre utazott.

— Halálozás. Mély részvétellel fogadtuk azt a megdöbbentő hirt, hogy Malcher Mór brassói ismert magánzónak széplelkű s jötevésben fáradhatatlan hitvese, Malcher Rezsőnek, a kiváló hegedűművésznek édes anyja s Dózsa János tanár s iparfelügyelő anyósa, tegnap reggel rövid szenvedés után élete javakorában elhunyt. A nemes urnó temetése holnap délután 3 órakor lesz a belvárosi ev. temető halottasházából. Áldás hamvaira!

— Felülvizsgálat. A Brassóban működő állandó vegyes felülvizsgáló bizottság elé állított ma d. e. 9 órakor 18 közöshadseregbeli, egy honvéd katona és egy állítás köteles, ebből elbocsátandónak nyilvánított a 18 közöshadseregbeli, s az egy honvéd. Visszahelyezendőnek, tegyverképtelennek avagy törlendőnek nyilvánított egy állítás köteles.

— Közgyűlés. A brassói vasuti olvasókör 1899. december hó 10-én d. u. 3 órakor tartja a kör helyiségében VI. rendes közgyűlését. Tárgyak: 1. Elnöki jelentés. 2. Pénztári jelentés. 3. Költségvetés. 4. Tisztviselők választása. 5. Esetleges indítványok.

— Köszönet. Feledhetetlen jó fiunk, illetve férj, Cícogná Ferencz elhunyt a

den, a mi eleven, most igyekszik új magot elhinteni, új életet kelteni s ezt az érzést átviszi az ura lelkébe is, a kitől nyomban elillannak a gyöttrő gondolatok . . .

Ez a fejezet annyi költőiséggel, olyan finoman van megírva, hogy a kíméletlen igazságok okozta hullámlások elcsöndesülnek tőle lelkünkben.

A regény folyamán tizenkét gyermekük születik Fromenteknek. Mind kiváló tulajdonokkal megáldott fiúk, a kik gyárat, vagyont örökölnék, egyikük Szudánba megy hódítani és megalapítja az új Franciaországot. A család aztán unokákkal és dédunokákkal gyarapodik s bár sok csapást áll ki, a végén mégis boldogul.

S az egyetlen gyermekek szülőire mi vár? A nagy birtok, ha van, haláluk után egy kézre kerül, nagy kárára az ország gazdasági állapotának. A család nemzedékről-nemzedékre satnyul és időnek előtte kihal. A nemzet ereje, mely a lakosság szaporodásával arányban gyarapodik vagy csökkenik, veszedelmesen hanyatlik miattuk.

Ez a tendenciája a Termékenységnek. Zola a hazája sorsán kétségbeesett ember hangján mondja el ezeket a veszedelmeket és izgatottan és izgatón mutatja azt az örvényt, a mely nemzetét elnyeli, ha meg nem változnak a társadalom erkölcsai. Beszéd-

nek ritka módon élénk és plasztikus színeivel és vonásaival állítja élénk regénye alakjait és úgy betölti velük a lelkünket, hogy minden egyébről elfeledkezünk, mintha más egyéb nem is volna a világon!

A Termékenység kétségkívül legjelentékenyebb műve Zolának. Évek óta nem jelent meg ehhez fogható társadalomtudományi könyv, vagy ha úgy tetszik, érdekesebb regény. És ezt a hatalmas opust, a melyben több mint száz szereplő személy jellemét rajzolta meg s a melyben oly sok aggodalommal van Franciaország jövődjéről, ezt a könyvet akkor írta, mikor a neve hallatára gyűlölet szikrázott a francia szemekben s mikor napról-napra nagyobb izgalmat okozott neki egy pör, a melynek ő is szereplője volt.

«Made in England», ez a könyv jelzése; készült Angliában, de Franciaországról s a legnagyobb francia patrióta elméjével, lelkével és kezével.

kalmából oly meghatóan tanusított részvétért, valamint a számos és gyönyörű koszorúért, mely köszönetet mond a gyászoló család.

— **Tudományos hóhér.** Ezzel a jelzővel illeti Tóth Béla a Pesti Hírlap-ban Méhely Lajos volt brassói főreáliskolai tanárt, a kitűnő természetbúvárt, a ki jelenleg a Nemzeti Múzeum tisztviselője s a m. tud. akadémia tagja. Erre a kitüntető címre az a röpirat érdemesítette Méhelyt, hogy egy legújabb kiadott füzetében a tudomány és satira fegyvereivel formálisan kivégzett egy dr. Vangel Jenő nevű fővárosi egyetemi tanár segédet, aki minden tudományos készség nélkül, hibákkal és tévedésekkel telt állattant adott ki. Tóth Béla, az Esti levél írója természetesen dicséri Méhely bátor és kiméletlen eljárását s azt mondja, hogy ehhez fogható tudományos hóhérlást Gutenberg óta nem egyhamar látott a világ.

— **Kutyaveszettség.** Brassóvármegye alispánja az alábbi közleményt teszi közzé: „Mután a kutyaveszettség Brassóvármegye területén a legutóbbi időben több áldozatot követelt, Brassóvármegye alispánja szükségesnek tartotta a városi kapitányságnak és a járási főszolgabíró uraknak elrendelni, hogy a vármegyei ebtartási szabályrendelet a kutyát tartására és gondozására vonatkozó szabályainak illetve 4—17 §-ainak szigorú betartása iránt kellően és céltudatosan intézkedjenek, a mezőn és utcákon gazdátlanul keringő kutyák elpusztításáról azonnal gondoskodjanak. Az ezen rendelet következtében azonnal foganatosított szigorú intézkedések remélhetőleg a fenyegető veszélynek gátat fognak vetni és szolgálnak a lakosság megnyugtatóására.”

— **Német színház.** Az első opera előadás nem 7-én, hanem 8-án — pénteken — este lesz. Színpadra kerül Millart A. 3. felvonásos vig operája: „A remete csemettyűje.” Előadás kezdete fél 8 órakor.

— **Pályázat.** Csik vármegyében utbiztosi állásra pályázat van kiírva. A pályázati kérvények f. hó 30-áig nyújtandók be.

— **A magyar nyelv gyűlöli.** Lapunk tegnapi számában írtuk, hogy a Janku-szobor elsikkasztott pénze ügyében mult szombaton volt a végtárgyalás a gyulafehérvári kir. törvényszék előtt. Az oláhok az egész tárgyalás lefolyása alatt állandóan oláhul beszéltek s a tanúk is, kik kitűnően beszéltek a magyar nyelvet, a törvényszéki tárgyalást vezető elnöknek többszöri felhívására egyetlen egy magyar szót sem akartak ki-ejteni.

— **Iparpártolási országos akció.** Az Országos Iparegyesület igazgatóságának hét-fői ülésén Gelléri Mór igazgató azt az indítványt tette, hogy az Országos Iparegyesület kezdeményezzen országos iparpártolási mozgalmat és indítson országos akciót úgy a kereskedelmi és iparkamarák, mint az ipartestületek és más ipari és társadalmi körök, a kaszinók és egyesületek útján, végre az egész hazai sajtó támogatásának kérése mellett forduljon ismételtén a hazai közönséghez a magyar ipar és termelés következő lépés pártolása érdekében, hogy e révén Ausztriának évi 800 millió koronás összegű bevezetési többletét lehetőleg csökkentsük és tulfizetett áldozatunkat behozzuk. Az indítványt az igazgatóság zajos helyesléssel egyhangulag elfogadta s annak végrehajtását az iparegyesület végrehajtó-bizottságára bízta.

— **Zola a magyarokról.** Zola Emil rue de Bruxelles palotájában a rendes csü-

törtéki estélyen, melyre csak legbizalmasabb barátai és ismerősei hivatalosok, az Agence de Paris egy munkatársával hosszasan beszélgetett Jókai Mórról és Magyarországról. A nagy regényíró a többek között a következőket mondta: „Magyarországnak az utolsó ötven évben sok nagy embere volt. Kossuth Magyarországnak a hőse, Petőfi a Pindarja, Jókai a Homerja. Egy fiatal nemzet, amely félszázados történetének a lapjára ilyen három nevet tud fölírni, méhében nagy termékenység csiréit rejt, melyek biztosítják a jövőjét. A magyaroknak nincsen okuk attól tartaniok, hogy fajuk meggyengül. Bőkezűen osztják a termékenyítő magot a szűz anyaföldre és a maguk fölvirágzásán dolgozván, az egész emberiségért munkálkodnak.”

— **Uj román főgimnázium.** Az alábbi sorokat a Budapesti Hírlapból vesszük át s nagyon is megcsízelendőnek tartjuk, tekintve azt a nemzeti szempontból nagyon kétes értékű nevelést, a melyet az ifjúság a nem magyar ajku felekezeti iskolákban kap, mert középiskolai törvényeink az államnak csak minimális és semmi irányító hatálylyal nem bíró felügyeleti jogot biztosítanak s mert előállhatna azon anomalia is, hogy magyar szülők gyermekeiket román tannyelvű iskolába küldeni volnának kénytelenek. Ezen a vidéken egy magyar tannyelvű középiskola megbecsülhetetlen szolgálatokat tehetne a magyarságnak. „Ezelőtt 35 esztendővel a hajdani Zarándmegye törvényhatósága azt az összeget, mely az 1853-diki kényszer államkölcsön kötvények alakjában, az egyes zarándmegyei községek birtokában volt, átengedte egy Brádou föllálitandó gimnázium alapjául. Az alapító levelet és a föllálitandó gimnázium szervezeti szabályzatát fölterjesztették a helytartó tanácshoz. A helytartó tanács azonban nem tartva üdvösnek, hogy tisztán megyei és községi alapokból egy román tannyelvű görög-keleti felekezeti jellegű középiskolát állítsanak föl, e fölterjesztésre sohasem felelt, hanem örökségül hagyta az alkotmányos kormányra. Eotvös báró minisztériuma tájékoztatásból, vagy rosszúl értelmezett szabadelvűségből, megengedte, hogy a tisztán községi jellegű pénzből Brádon egy román tannyelvű görög-keleti felekezeti algimnáziumot állítsanak. Így keletkezett harmincz évvel ezelőtt a brádi román algimnázium. Legközelebből mozgalom indult meg, hogy ez iskolát főgimnáziummá fejlesszék. A terv a következő: Aradon is, Karán-Sebesen is az elmúlt években tekintélyes alapokat gyűjtöttek egy-egy föllálitandó gimnáziumra. Ez alapok azonban nem voltak akkorak, hogy a kormány az 1883-ki középiskola törvény meghozatala után megengedhette volna az új középiskola föllálitását a nevezett városokban. Az aradi és karán-sebesi középiskolai alapokat most már át akarják adni a brádi gimnáziumnak, hogy az ily módon főgimnáziummá legyen fejleszthető. Román körökben azért tartják szükségesnek a brádi gimnázium kiegészítését, mert ezen a 267.538 lélektől lakott területen sehol egyetlen gimnázium sincs, noha a közefekvő bányavárosokban nagyszámu intelligencia él, mely tényleg csakugyan hiányát érzi egy középiskolának. Brádi tudósítók azt írja, hogy a brádi és a bányavidéki magyarság abban a nézetben van, hogy ha csakugyan ki kell egészíteni a brádi gimnáziumot, akkor vegye az ügyet az állam a kezébe. E célból állítsák vissza először a létező gimnázium-alap jogi természetének megfelelően a gimnázium megyei jellegét s

aztán állami segítséggel fejlesszék a vidék igazi szükségleteinek megfelelően magyar tannyelvű főgimnáziummá.”

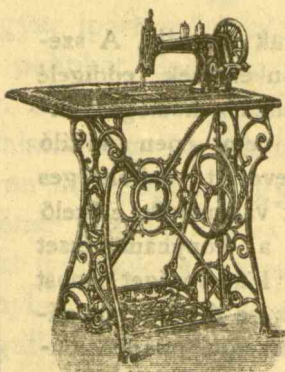
— **Az önkéntes urak kosztja.** A szegény államköltséges önkéntesek eddigelé együtt ették a kaszárnyában a közlegényekkel a katonai szakács nem épen kiváló főztjét; a gazdag, ugynevezett önköltséges önkéntesek pedig ezalatt valamelyik előkelő vendéglőben élvezték a konyhaművészet remekeit. Ezt a bántó különbséget most megszüntették s behozták az étkezés dolgában is az egyenlőséget. Ezentul minden önkéntesnek, még az önköltségesnek is, meg kell elégednie a kaszárnya konyhájával s úgy falatozza ezentul a kaszárnya szokott ételeit: a rántott levest és a mákos csuszát mint az államköltséges bajtárs. A különbség csak az, hogy a gazdag önkéntesnek fizetni kell az ebédért, a szegény pedig ingyen kapja.

— **Pártoljuk a hazai ipart.** A magaméban páratlan az az eredmény, melyet a fiúmei cacaó és csokoládégyár rövid idő alatt elért. Nem is csoda, hiszen az összes külföldi gyártmányoknál jobb és kellemesebb, tisztasága miatt általános kedveltségnek örvend a fiúmei csokoládé és a fiúmei cacaó. A háziasszonyok, kik mindenfajta csokoládét és cacaót próbáltak már, mind azt mondják: mégis csak legjobb a fiúmei csokoládé és cacaó.

— **A locomobil és cséplőgép kezelők tanfolyama** az állami felső ipariskolában (Budapest VIII. ker. Népszínház-utca 8 sz. a.) jövő évi január hó 2-án nyílik meg s április hó 10-ig tart. E tanfolyamon a gőzmozgonyok (locomobilok) és cséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulóknak felvételnek a 18 életévüket betöltött irni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, továbbá gazdasztek, birtokosok, géptulajdosok. A belépők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezen kívül, ha munkában állanak a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt, ha nem állanak munkában, munkakönyvüket tartoznak benyújtani. A tandíj 8 forint, amit a beiratás alkalmával kell lefizetni. A beiratás sok f. decz. hó 15. napjától 21-ik napjáig tartatnak az intézet helyiségében. Vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is beiratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január 2-ik napján délelőtt kell személyesen megjeleniök az intézetben. —

— **Minden hölgynek nélkülözhetetlen.** Dr. Graf és Társa által készített Byrolin, melyet a leghíresebb orvosok mint bőrápoló és szépitőszert ajánlanak. A Byrolin az összes krémeket felülmúlja, az arc minden tisztátlanságát eltávolítja és annak biztosan fehér, üde, fiatal szint ad. A Byrolin szappan pedig a legjobb és legkedveltebb toilette- és gyermekszappan. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Vezérképviselő Kovács Miksa Budapest, VII. Nyár-utca 18. Prospektust és elismeréseket ingyen és bérmentve.

— **Állategészségügyi kimutatás.** A „Földművelési Értesítő” decz. 3. száma közli a ragadós állati betegségek állását nov. 29. A jelzett időben Brassóvármegyében az állategészségügyre következő volt: Tarkonykór és bőrféreg: Tatrang 1 u., Brassó 1 u. Sertésroánz: Feketealom 2. Sertésvész: Feketealom 7., Rozsnyó 1 u., Volkány 1 u., Hosszufalu 2 u., Pütkercz 1 u., Zajzon 1., Brassó 1 u.

Legszebb és legezészerűbb
**karácsonyi és
ujévi ajándék**
egy Adria
varrógép

családihasználatra szabadalmazott himző készülékkel, és ipari célokra.

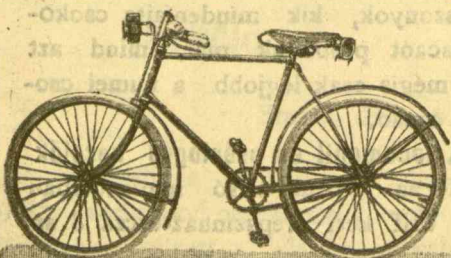
Ezen varrógépek előnyei más gyártmányokkal szemben a gyártásra használt **kitűnő minőségű anyagban** és a **technika** ezen terén elért **legújabb vívmányai** szerinti gyártásban rejlenek.

Tartósság, szabatos csinos kivitel és **könnyű zajtalan működés**, tették e gépeket oly annyira kedvelté és elterjedté. — Ezen varrógép a magyar ipar diadala.

Oktatást, varrás és himzésben díjtalanul nyújtok.

Varrógépeimért 6 évi jótállást vállalok Eladás áremelés nélkül csekély **havi részletfizetésre** is. Javításokat gyorsan és pontosan eszközölök.

Adria varrógépeken és angol kerékpárokon kívül sok gyönyörű, ajándéknak rendkívül alkalmas tárgy van raktáron. — **Dus választék zenélő és automatikus tárgyakban.**

Teljes tiszt. eleveltel

Molnár Gyula

Adria varrógépek egyedüli
gyári raktárosa
Brassó és vidéke részére
Brassó, Kapu-uteza 51 sz.

TAKARÉKOS HÁZIASSZONYOK !

tudomására hozzuk, hogy nálunk naponta

Friss disznóháj valamint szalonna

koczkára vágva és olvasztásra előkészítve
kilója 46 kr-ért kapható,

Fleischer M. és Társa.

FRIS TEAVAJ * *

kapható naponta

¼ kilós csomagokban **á 26 kr.**

BARTHA ISTVÁN

lisztraktárában a „Malomhoz“

Hirscher-utoza 20.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy az **ujonnan**, igen **diszesen** és a legnagyobb kényelemmel berendezett

**„Transilvania“
(Erdélyi) kávéházat**

megvettem.

Mindennemű **kívánságok** és **panaszok** meghatalmazottamhoz **PFAUNDLER OTTMÁR** urhoz intézendők.

Midőn a n. é. közönséget arra kérem, hogy az ezen vállalat iránt tanusított pártfogásában ezután engem is még fokozottabb mértékben részesíteni méltóztassék, biztosítom, hogy minden tekintetben igyekezni fogok azt kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

Neustädter Károly

szesz- és élesztő-gyáros